

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

การบัญชีเป็นกิจกรรมเพื่อแสดงข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งเน้นในการให้ความรู้และข้อเท็จจริงต่างๆ ทางการเงินและให้ประโยชน์ในการตัดสินใจทางเศรษฐกิจ เพื่อให้องค์กรหรือกิจการนำไปประกอบการตัดสินใจ โดยการมีระบบข้อมูลที่ถูกต้องเป็นมาตรฐานและการเผยแพร่อย่างรวดเร็ว สามารถนำมาใช้วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบในการตัดสินใจเพื่อการวางแผนการบริหารกิจการ และการระดมการจัดสรรเงินทุนในตลาดการเงินของทั้งภาครัฐและเอกชน (ชนิดา สุวรรณจูฑะ และคณะ, 2534) วิชาบัญชีจึงนับเป็นวิชาหนึ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาทั้งเศรษฐกิจและสังคม ทั้งกิจการที่มุ่งหวังผลกำไร และกิจการที่ไม่มุ่งหวังผลกำไร ดังนั้นการปฏิบัติงานวิชาบัญชีจึงควรเป็นหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานที่มีคุณสมบัติเหมาะสม

การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) เป็นกิจการรัฐวิสาหกิจที่ดำเนินงานเกี่ยวกับสาธารณูปโภคด้านพลังงาน มีภารกิจจัดหาพลังงานไฟฟ้าให้เพียงพอกับความต้องการของผู้ใช้ไฟฟ้าทุกประเภทและเพื่อการพัฒนาประเทศ เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2512 ได้รับนโยบายจากรัฐบาลในการบริหารกิจการไฟฟ้าให้มีปริมาณที่เพียงพอต่อความต้องการทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อม และมีส่วนร่วมกับประชาชนในการแก้ปัญหาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ตลอดจนดำเนินการให้มีการใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ ในส่วนของการผลิตไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (เหมืองแม่เมาะ) นั้นมีโรงไฟฟ้าแม่เมาะทำหน้าที่หลักคือผลิตกระแสไฟฟ้า และถือเป็นแหล่งผลิตกระแสไฟฟ้าที่สำคัญแห่งหนึ่งของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ซึ่งมีขนาดใหญ่ที่สุดในภาคเหนือ เป็นสื่อกลางในการนำความเจริญรุ่งเรืองมาสู่ท้องถิ่นของชุมชนในภาคเหนือ และพลังงานไฟฟ้าส่วนที่เหลือยังสามารถส่งไปหล่อเลี้ยงในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล รวมถึงอีกหลายจังหวัดในภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย, 2550)

หน่วยงานด้านบัญชีและการเงินของ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง (กฟผ.แม่เมาะ) อยู่ภายใต้สังกัดฝ่ายบัญชีและการเงินสายงานผลิตไฟฟ้าและเชื้อเพลิง เป็นหน่วยงานที่สำคัญหน่วยหนึ่งของ กฟผ. แม่เมาะ เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดทำบัญชี ตรวจสอบ ควบคุม และออกรายงานนำเสนอผู้บริหารเพื่อใช้ในการ

ตัดสินใจในเชิงเศรษฐกิจในอนาคต ซึ่งมีส่วนช่วยในการวางแผน การสั่งการ การควบคุม ประเมินผลการทำงาน และการตัดสินใจในการแก้ปัญหาให้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ ถือเป็น ศูนย์ต้นทุนและรับผิดชอบในการควบคุมค่าใช้จ่าย โครงสร้างการบังคับบัญชาหน่วยงานด้านบัญชี และการเงิน กฟผ.แม่เมาะแบ่งออกเป็น 4 ส่วนงาน คือ 1. กองบัญชีและการเงิน โรงไฟฟ้าแม่เมาะ (กบฟม-บ.) มีหน้าที่ควบคุมต้นทุนในการผลิตกระแสไฟฟ้าของโรงไฟฟ้าแม่เมาะ 2. กองบัญชีและการเงินเหมืองแม่เมาะ (กบม-บ) ควบคุมต้นทุนในการผลิตเชื้อเพลิงใช้ในการผลิตกระแสไฟฟ้า 3. ศูนย์บริการงานก่อสร้างแม่เมาะ (ศกม-ฟ.) ควบคุมต้นทุนบริการงานก่อสร้างให้กับโรงไฟฟ้าแม่เมาะ 4. ศูนย์จัดการส่งน้ำแม่เมาะ(ศจม-ช.) ควบคุมต้นทุนงานบริการจัดส่งน้ำเพื่อใช้ในการผลิตกระแสไฟฟ้า โดยแต่ละส่วนงานมีแผนอยู่ภายใต้สังกัดประกอบด้วย แผนการเงิน แผนกตรวจจ่าย แผนกบัญชีและงบประมาณ และแผนวิเคราะห์และรายงาน (การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย, 2551)

ในปัจจุบันการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง ได้มีการพัฒนาปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงาน โดยเฉพาะการทำงานด้านบัญชีของหน่วยงาน โดยนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้ในการทำงานเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม และกฟผ.แม่เมาะยังได้นำศาสตร์และเครื่องมือใหม่ๆ รวมถึงระบบบริหารจัดการคุณภาพ เข้ามามีส่วนช่วยในการบริหารงานในองค์กรมากขึ้นเช่น ระบบการบริหารงานคุณภาพสากล (ISO) ระบบการบริหารงานคุณภาพโดยรวม (TQM) ระบบบริหารสมดุล 4 ด้าน (BSC) โดยนักบัญชีต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการผู้บริหารและแสดงผลสัมฤทธิ์ตามดัชนีชี้วัด (KPI) ออกมาเป็นรูปตัวเงิน (การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย, 2551) ดังนั้นทักษะวิชาชีพของนักบัญชีจึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อคุณภาพของรายงานต่างๆ ที่จัดทำขึ้น หน่วยงานบัญชีและการเงินจึงได้มีการพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีทักษะวิชาชีพบัญชี ได้แก่ ความรู้ ความสามารถทางการบัญชี ความชำนาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะการสื่อสาร ความสามารถปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลอื่นในองค์กร การตัดสินใจอย่างมีเหตุผลและมีประสิทธิภาพ และสามารถปรับปรุงการทำงานของตัวเองให้มีประสิทธิภาพรองรับกับระบบการทำงานที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม และประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามเป้าหมายที่หน่วยงานกำหนด

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงสนใจทำการศึกษาถึงทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชีการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง เพื่อให้ทราบถึงทักษะทางวิชาชีพและปัญหาของพนักงานบัญชีของ กฟผ. และสามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางพัฒนาตนเองและการทำงานของพนักงานบัญชีการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปางต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชีการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชีการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง
2. สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชีการไฟฟ้า
ฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

นิยามศัพท์

ทักษะทางวิชาชีพบัญชี หมายถึง ความสามารถประเภทต่างๆ ที่จำเป็นต่อการนำความรู้
ทางวิชาชีพ ค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ ไปปฏิบัติอย่างเหมาะสม และมี
ประสิทธิภาพภายใต้สภาพแวดล้อมทางวิชาชีพ ประกอบด้วยทักษะ 5 ด้าน ได้แก่ ทักษะทาง
ปัญญา ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ทักษะทาง
ปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและการสื่อสาร และทักษะทางองค์การและการจัดการธุรกิจ

พนักงานบัญชี หมายถึง พนักงานที่ทำงานด้านบัญชีในกองบัญชีและการเงินของการ
ไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง หมายถึง หน่วยงาน
ที่ดำเนินการผลิตกระแสไฟฟ้าโดยใช้ถ่านลิกไนต์เป็นเชื้อเพลิงด้วยการแปรสภาพพลังงานสะสม
ของถ่านลิกไนต์ให้เป็นพลังงานไฟฟ้า โดยใช้ถ่านลิกไนต์เป็นตัวกลางในการผลิตกระแสไฟฟ้า ตั้งอยู่ที่
อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง